

Hold I - Undervisningen i november 2016

Ved undervisningen i november er emnet forholdet mellem fattigdom og rigdom. Der er lagt baggrundsmateriale ud på opslagstavlen (i to dele). Materialet udgøres af kapitlet "Forholdet mellem fattige og rige" fra min bog *Bibel og etik* (2003), s. 33-68. Da der er tale om et ret omfattende materiale og mange tekster, har jeg udarbejdet en oversigt, jf. næste side.

Det forventes ikke, at I nødvendigvis har læst alt materiale. Jeg foreslår, at I koncentrerer jer om følgende tekster og perspektiver – som vil blive taget op i timerne.

- a. Hvordan skal vi definere rigdom og fattigdom? Nutidige erfaringer af forholdet mellem fattige og rige.
- b. Udvalgte tekster – med særligt fokus på saligprisningerne (Matt 5,3, jf. Luk 6,20), fortællingen om den rige (unge) mand i Mark 10,17-31, beskrivelsen af den første menighed i Jerusalem (ApG 2,41-47; 4,31-37) og de riges mulighed for frelse (f.eks. Luk 19,1-10=).
- c. Aktuelle perspektiver, jf. s. 60-68 – se også nederste del af oversigtsarket.

Johannes Nissen

Fattigdom – rigdom (oversigt)

(Jf. også Nissen, Bibel og etik. Konkrete og principielle problemstillinger, 2003, 33-68)

Definition

Hvad er fattigdom? Hvad er rigdom? Kun en økonomisk kategori? Den kulturanthropologiske tilgang (ære-skam-kategorier som det overordnede)

Tekster

- a) Udsagn om Jesu sendelse; bl.a. Matt 11,2-6; Luk 4,16-30 (og Matt 5,3)
- b) Udsagn om Jesu handlinger. Hans holdning til syndere, toldere, syge mfl.
- c) Jesu etiske undervisning, bl.a. Mark 10,17-31
- d) Jesusbevægelsen og spørgsmålet om fattigdom. Vandrekarismatikere og fastboende tilhængere
- e) Paulus' breve, især 1 Kor 1,26-31; 1 Kor 11,17-34
- f) Lukasevangeliet
- g) Apostlenes Gerninger: Beskrivelsen af ejendomsfællesskabet i Jerusalem, ApG 2,41-47; 4,31-37
- h) Andre skrifter, bl.a. Jakobsbrevet. Stærk kritik af rige – Guds udvælgelse af fattige, Jak 2,1-13, 5,1-6

De riges situation – ”Kan også en rig blive frelst?”

- a) Hård *kritik* af de rige, jf. ve-råbene Luk 6,24
- b) De rige kaldes til *efterfølgelse*, Mark 10,17-31
- c) De rige har mulighed for at *omvende sig* og dele ud af deres ejendom, Luk 19,1-10.
- d) De rige kan komme til *tro* på Jesus, bl.a. kvinderne i Luk 8,2 og den romerske høvedsmand, Luk 7,1-10

Frivillig fattigdom og strukturel fattigdom, jf. problematikken i Matt 5,3.

Enhed og mangfoldighed

NT: Klar og entydig tendens: Godt nyt til fattige (dog: hvad med Mark 14,7: De fattige har I altid hos jer?)

GT: Flere linier. I mange traditioner betones rigdom som en velsignelse, men andre steder (bl.a. hos profeterne) møder vi en stærk kritik af de rige og fordringen om omsorg for de fattige og retsløse

Hermeneutiske problemstillinger

Hvordan skal vi ”oversætte” tekster, der er blevet til i en helt anden situation end vores egen? Det rejser spørgsmålet om forholdet mellem menighedsetik og samfundsmoral. Dengang: solidaritet indadtil – i menigheden: I dag kræves også solidaritet udadtil.

NT's tekster som retningsgivende modeller for handling.

Aktuelle perspektiver

1. *Fortolkerens ståsted* – Det gør en forskel, om man læser med de fattiges eller de riges briller.
2. *Personlig livsstil* – asketisk livsholdning eller forbrugerisme (eksemplet Luk 12,13-21).
3. *Retfærdig fordeling* – herunder a) tanken om sabbatsår og jubelår; b) forståelsen af retfærdighed; c) det materielle og det åndelige fællesskab i Jerusalem (ApG 2 og 4); d) kollekten til Jerusalem; e) tanken om kirken som Kristi legeme (1 Kor 12,14-27).
4. *Tilpasning eller efterfølgelse*